

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ
ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Β

Αθήνα, 24/06/2014
Αρ. πρωτ. : Υ3β/ΓΠ/οικ 559

Ταχ. Διεύθυνση : Αριστοτέλους 17
Ταχ. Κώδικας : 101 87
Πληροφορίες : Β. Τριανταφύλλου
Τηλέφωνο : 2132161466
E-mail : pfy@.yyka.gov.gr

ΠΡΟΣ : ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ
ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- ΘΕΜΑ :** Κατάργηση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας στην Ελλάδα από αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα
- ΣΧΕΤ.** : Το αριθμ. πρωτ. Φ.1461. 1/ΑΣ 20570 έγγραφο της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών

Σας διαβιβάζουμε το ανωτέρω σχετικό έγγραφο, το οποίο περιήλθε στην υπηρεσία μας με το από 04-06-2014 Υπηρεσιακό Σημείωμα της Διεύθυνσης Επαγγελματιών Υγείας, προς ενημέρωσή σας, με την παράκληση να κοινοποιηθεί στους φορείς αρμοδιότητάς σας.

Συνημμένα: Σχετική Αλληλογραφία

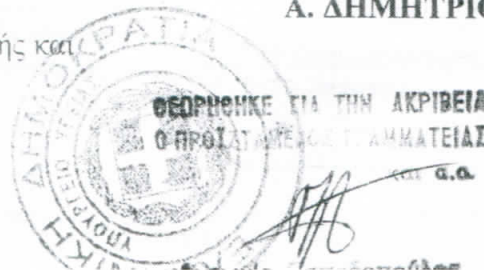
Α. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΠΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑ:

1. Περιφέρειες της χώρας(έδρες τους)
2. Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος
Πλουτάρχου 3
ΤΚ 10675
ΑΘΗΝΑ
3. Ελληνική Οδοντιατρική Ομοσπονδία
Θεμιστοκλέους 38
Τ.Κ. 10678
ΑΘΗΝΑ
- 4.Ελληνική Εταιρεία Φυσικής Ιατρικής και
Αποκατάστασης
Καυκάσου 8

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ειδική Νομική Υπηρεσία
Τμήμα Δημοσίου Διεθνούς Δικαίου

Αρμόδιος: Αλέξανδρος Κολλιόπουλος
Τηλ: 210-3683648

42316
15-5-14
ΕΠΑΓΓΙΤΕΝ

A+B+P
15-5-2014

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ
ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα, 09.05.2014
Α.Π. Φ.1461.1/ΑΣ 20570

ΠΡΟΣ : -Υπουργείο Υγείας
Γενική Δ/ση Υγείας
Δ/ση Επαγγελματιών Υγείας και
Πρόνοιας

-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης και Πρόνοιας
Γενική Δ/ση Πρόνοιας
Δ/ση Κοινωνικής Αντίληψης και
Αλληλεγγύης
Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας

-Υπουργείο Τουρισμού
Δ/ση Διεθνών Σχέσεων

-Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού
Δ/ση Συντονισμού

ΚΟΙΝ.: -Υπουργείο Εσωτερικών
Γενική Δ/ση Μεταναστευτικής
Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης
Δ/ση Μεταναστευτικής Πολιτικής

-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής
Ασφάλισης και Πρόνοιας
Γενική Δ/ση Εργασίας
Δ/ση Απασχόλησης

-Υπουργείο Υγείας
Γενική Δ/ση Υπηρεσιών Υγείας
Δ/ση Προσωπικού Νομικών
Προσώπων

Ε.Δ.: -Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέως
-Γραφείο κας ΣΤ' Γενικής Δ/ντριας
-Γραφείο κ. Νομικού Συμβούλου του
Κράτους στο ΥΠΕΞ
-Γ4 Δ/ση
-ΕΝΥ-ΕΕ

ΘΕΜΑ: Κατάργηση πιστοποιητικών αμοιβαιότητας για την άσκηση επαγγελματικής
δραστηριότητας στην Ελλάδα από αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα

ΣΧΕΤ.: Έγγραφο Δ/νσης Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας με ΑΠ Υ7β/ΓΠ 116523 από 24.01.2014 (μη προς όλους)

Ως γνωστόν, η μέχρι τούδε νομοθεσία, σε διάσπαρτες διατάξεις, οι οποίες αφορούσαν τη χορήγηση για την ίδρυση από αλλοδαπό τουριστικού γραφείου στη χώρα μας (άρθρο 3 ΠΔ 288/1991, ΦΕΚ 102 Α'), τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος κοινωνικού λειτουργού αλλά και τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος για πλείονα ιατρικά, παραϊατρικά και επαγγέλματα στο χώρο της αισθητικής, αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, απαιτούσε την προσκόμιση από αλλοδαπούς, υπηκόους Κρατών μη-μελών της ΕΕ, πιστοποιητικού αμοιβαιότητας¹. Σύμφωνα δε με το με το άρθρο 56 παρ. 3 στοιχείο Ι, και ειδικότερα την υποπερίπτωση 2(γ), του ισχύοντος Π.Δ. 230/1998 («Αρμοδιότητες και διάρθρωση της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών»), η έκδοση των εν λόγω πιστοποιητικών είχε ανατεθεί στην Υπηρεσία μας.

Με το εν λόγω πιστοποιητικό βεβαιώνεται ότι Έλληνας πολίτης μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα για το οποίο ζητείται το πιστοποιητικό στη χώρα ιθαγένειας του αιτούντος αλλοδαπού. Για την έκδοσή του απαιτείται αλληλογραφία με τις αρμόδιες αρχές της εκάστοτε χώρας μέσω της εκεί διαπιστευμένης ελληνικής διπλωματικής αποστολής. Στόχος του πιστοποιητικού αμοιβαιότητας προφανώς, ήταν, την περίοδο μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν ο Ν. 1096/1949 απαίτησε το πρώτον την προσκόμιση του εν λόγω πιστοποιητικού για τους αλλοδαπούς ιατρούς, η εξασφάλιση ότι Έλληνες υπήκοοι θα μπορούσαν να εργασθούν στην αλλοδαπή στο αντίστοιχο επάγγελμα, με δεδομένη τη μεγάλη μετανάστευση εκείνη την εποχή ελλήνων επιστημόνων προς τη Βόρεια Αμερική και τις ευρωπαϊκές χώρες.

Υπό τις παρούσες συγκυρίες όμως, τα μεταναστευτικά ρεύματα έχουν πλέον μεταβληθεί και συνεπώς, ο όρος της αμοιβαιότητας έχει αντιστραφεί στην πράξη. Η κατάσταση αυτή κατέστησε το εν λόγω πιστοποιητικό μια γραφειοκρατική διαδικασία άνευ πρακτικής αξίας για τη μεταναστευτική πολιτική της χώρας μας, καθώς μάλιστα, οι σχεδόν πάντοτε θετικές απαντήσεις των ερωτώμενων αλλοδαπών αρχών ουδόλως συνέτειναν στον περιορισμό των μεταναστευτικών ροών.

Συνεπώς, εύλογα το άρθρο 21 παρ. 11 του πρόσφατου Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (Ν. 4251/2014 ΦΕΚ 80 Α') κατήργησε το πιστοποιητικό αμοιβαιότητας για την άσκηση στη χώρα μας οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα, ορίζοντας ότι «για την άσκηση οποιαδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από πολίτες τρίτων χωρών και εφόσον πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις δεν απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας». Όπως δε ορίζεται στο άρθρο 148 του εν λόγω νομοθετήματος, η ισχύς του Κώδικα αρχίζει δύο μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην

¹ Αν και η Υπηρεσία μας δεν έχει πλήρη γνώση του συνόλου των νομοθετικών διατάξεων, οι οποίες απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας, αναφέρουμε, ενδεικτικά, τα εξής νομοθετήματα :

- Ν. 1096/1949, ΦΕΚ Α' 225 (ιατρός, οδοντίατρος)
- Ν. 4031/1959, ΦΕΚ Α' 283 (φαρμακοποιός)
- Ν. 991/1979, ΦΕΚ Α' 278 (ψυχολόγος)
- η από 4.12.1986 ΚΥΑ, ΦΕΚ Β' 856 (επισκέπτρια αδελφή, αδελφή νοσοκόμος, βοηθός νοσοκόμου, αισθητικός, φυσιοθεραπευτής, οπτικός)
- η από 7.11.1990 ΥΑ, ΦΕΚ Β' 754 (άδεια άσκησης επαγγέλματος δημόσιας υγιεινής)
- ΠΔ 23/1992, ΦΕΚ Α' 6 (κοινωνικός λειτουργός)
- ΠΔ 7/2000, ΦΕΚ Α' 8 (βοηθός οδοντιατρείου)
- η από 9.08.2001 ΚΥΑ, ΦΕΚ Β' 1082 (βοηθός νοσηλεύτη)
- ΠΔ 72/2006, ΦΕΚ Α' 73 (βοηθός φαρμακείου)
- η από 23.06.2009 ΚΥΑ, ΦΕΚ Β' 1329 (κομμωτής, βοηθός κουρέα-κομμωτή, κουρέας, τεχνίτης περιποίησης χερών και ποδιών)

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλ. από την 1^η Ιουνίου 2014, δοθέντος ότι η εν λόγω δημοσίευση έλαβε χώρα την 1^η Απριλίου τ.ε.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, σας γνωρίζουμε ότι από την 1^η Ιουνίου 2014, οπότε και τίθεται σε ισχύ το άρθρο 21 παρ. 11 του νέου Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης, η Υπηρεσία μας οφείλει να διακόψει την έκδοση πιστοποιητικών αμοιβαιότητας για την άσκηση στη χώρα μας «οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας» από αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα τρίτων χωρών. Για τον ίδιο λόγο, φρονούμε ότι από την 1^η Ιουνίου θα πρέπει οι κατά τόπον αρμόδιες Υπηρεσίες και φορείς για τη χορήγηση των αντίστοιχων αδειών άσκησης επαγγέλματος να μην απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας.

Εκ καθήκοντος, βέβαια, σημειώνουμε ότι για τη χορήγηση της άδειας άσκησης επαγγέλματος θα πρέπει, όπως αναφέρει η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 21 παρ. 11 να συντρέχουν οι «λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις», είτε πρόκειται για τις ειδικές προϋποθέσεις οι οποίες καθορίζονται στα οικεία κατ'επάγγελμα νομοθετήματα, είτε πρόκειται για τις προϋποθέσεις του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης οι οποίες, ως εικός, τυγχάνουν καταρχήν γενικής εφαρμογής σε περίπτωση άσκησης οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο στην Ελλάδα. Βέβαια, η ερμηνεία και συνδυαστική εφαρμογή των εν λόγω ειδικών και γενικών διατάξεων αποτελεί ζήτημα εσωτερικού δικαίου, επί του οποίου δεν είναι σε θέση να εκφέρει γνώμη η Υπηρεσία μας.

Πάντως, επισημαίνεται ότι η διάταξη του άρθρου 21 παρ. 11 δεν φαίνεται να καταργεί, όπου τούτο απαιτείται από τη νομοθεσία μας, την προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας για την άσκηση δραστηριότητας στην Ελλάδα από αλλοδαπό νομικό (και όχι φυσικό) πρόσωπο, όπως αλλοδαπό νομικό πρόσωπο το οποίο αιτείται την χορήγηση άδειας λειτουργίας τουριστικού γραφείου σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 3 του ΠΔ 288/2005 (ΦΕΚ 3386 Α')². Πρόκειται, βέβαια, για ζήτημα το οποίο θα πρέπει να διερευνηθεί αρμοδίως από το Υπουργείο Τουρισμού και τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, οι οποίοι παρακαλούνται όπως μας γνωρίσουν σχετικά.

Σε ότι αφορά τα ερωτήματα για τη διάρκεια ισχύος εκδοθέντων πιστοποιητικών αμοιβαιότητας τα οποία διατυπώθηκαν στο ανωτέρω σχετικό έγγραφο της Δ/σης Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας και στο συνημμένο, με ΑΠ 5921 από 05.12.2013 έγγραφο της Περιφέρειας Κρήτης, σημειώνουμε τα εξής, αν και η επικείμενη κατάργηση των εν λόγω πιστοποιητικών καθιστά το όλο ζήτημα μικρής, πλέον, πρακτικής σημασίας: στην προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 56 παρ. 3 στοιχείο Ι, και ειδικότερα την υποπερίπτωση 2(γ), του ισχύοντος Π.Δ. 230/1998 δεν αναφέρεται ποία είναι η διάρκεια ισχύος των εν λόγω πιστοποιητικών, συνεπώς νομίζουμε ότι εφαρμοστέα τυγχάνει εν προκειμένω η γενική νομοθεσία για την ισχύ πιστοποιητικών τα οποία εκδίδονται από δημόσιες υπηρεσίες για την οποία, φρονούμε, αρμόδιο να παράσχει πληροφορίες είναι το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης. Πάντως, θα μας προκαλούσε εντύπωση το ενδεχόμενο η εν λόγω νομοθεσία να επιτρέπει την αποδοχή πιστοποιητικού το οποίο εκδόθηκε προ δωδεκαετίας, όπως το πιστοποιητικό του οποίου γίνεται μνεία στο ανωτέρω έγγραφο της Περιφέρειας Κρήτης. Επιπρόσθετα, σημειώνουμε ότι η Υπηρεσία μας έχει εκδώσει πλειστάκις πιστοποιητικά αμοιβαιότητας όχι μόνον για τη χορήγηση αρχικής άδειας άσκησης επαγγέλματος αλλά και για την ανανέωση άδειας άσκησης επαγγέλματος. Τέλος, ως προς το ερώτημα εάν είναι δυνατόν να χορηγηθεί άδεια άσκησης επαγγέλματος σε αλλοδαπό με χρήση, εκ του αρχείου της

² Αντιθέτως, η ίδια διάταξη έχει πλέον καταργηθεί κατά το μέτρο που απαιτεί την προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας τουριστικού γραφείου σε αλλοδαπό φυσικό πρόσωπο.

ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ

εκδίδοντας την άδεια Υπηρεσίας, πιστοποιητικού αμοιβαιότητας το οποίο είχε χορηγηθεί σε ομοεθνή του για την άσκηση του ίδιου επαγγέλματος, σημειώνουμε ότι πρόκειται για ζήτημα ερμηνείας των οικείων, και ήδη υπό κατάργηση, διατάξεων του εσωτερικού δικαίου, που επιτάσσουν την προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας, ερμηνεία η οποία εκφεύγει της αρμοδιότητας μας.

Οι αποδέκτες του παρόντος παρακαλούνται για τις ενέργειες τους προς ενημέρωση των εποπτευόμενων από αυτούς Υπηρεσιών και φορέων και αναφορικά με την επικείμενη κατάργηση των πιστοποιητικών αμοιβαιότητας για τα επαγγέλματα αρμοδιότητας τους.

Με εντολή Υπουργού
Η Προϊσταμένη της ΕΝΥ

Μαρία Τελαλίαν
Ειδικός Νομικός Σύμβουλος

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 80

1 Απριλίου 2014

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4251

Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης
και λοιπές διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ
ΔΙΑΜΟΝΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού:
α) Αλλοδαπός είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που είναι ανιθαγενής.

β) Πολίτης τρίτης χώρας είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) Ανιθαγενής είναι το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (Α' 176).

δ) Πολίτης της Ένωσης: Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ένωσης.

ε) Αντικειμενικά στερούμενος διαβατηρίου: πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος αποδεικνύει, αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού με διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο λόγω ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων.

στ) Πρόσφυγας: Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης.

ζ) Δικαιούχος διεθνούς προστασίας: Ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής στον οποίο έχει χορηγηθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή καθεστώτος πρόσφυγα ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας.

η) Δικαιούχος επικουρικής προστασίας: Με την επιφύλαξη του άρθρου 17 του π.δ. 141/2013, ο αλλοδαπός ή

ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά στο πρόσωπό του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του ή στην περίπτωση ανιθαγενούς στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη, κατά την έννοια του άρθρου 15 του π.δ. 141/2013 και που δεν μπορεί, ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί, να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.

θ) Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία: Το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της εξέτασης του αιτήματός του από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές παραλαβής και του επιτρέπει την παραμονή στην ελληνική επικράτεια μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί του αιτήματος.

ι) Ασυνόδευτος ανήλικος είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικα υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας υπεύθυνος ενήλικας δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλειά του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

ια) Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα. Θύμα εμπορίας ανθρώπων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, είναι το θύμα του εγκλήματος του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, όταν αυτό είναι ανήλικος.

Ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων» αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ. όσο και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πρά-

ΣΤ. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής στην περιοχή του Αγίου Όρους για σπουδή ή γνωριμία του Αγιορείτικου μοναχικού βίου, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς μία από τις είκοσι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας εφόσον:

α. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή βεβαιώνει ότι αναλαμβάνει να του παρέχει κατάλυμα, τροφή και λοιπά έξοδα διαβίωσης και να τον ασφαλίσει για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

β. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή του Αγίου Όρους διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης την εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας με την παραπάνω αίτηση του ενδιαφερομένου.

γ. Η άδεια έχει ισχύ ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ίσο χρονικό διάστημα και δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα πέντε έτη.

Ζ. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, σε πολίτη τρίτης χώρας ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει, εφόσον προσκομισθεί βεβαίωση της οικείας Ιεράς Μονής ότι έχει γίνει δεκτός για να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει.

Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 21

Κοινά δικαιώματα πολιτών τρίτων χωρών

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη χώρα έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της επικράτειας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μπορεί να απαγορευτεί, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, η διαμονή ή η εγκατάστασή τους σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της Χώρας.

2. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

3. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

4. Οι κρατούμενοι πολίτες τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσής τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.

5. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 927/1979 (Α' 139) και στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3304/2005 (Α' 16) διώκονται αυτεπαγγέλτως.

6. Η ισχύς της άδειας διαμονής, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος Κώδικα, δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια ή σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση σε άλλο κράτος - μέλος ή τρίτη χώρα.

7. Ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

8. Για την εγγραφή ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών στα ελληνικά σχολεία, όλων των βαθμίδων, απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία και τέκνα πολιτών τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και όσων τελούν υπό την προστασία της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας.

δ. Είναι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτή.

9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάγνωσης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι πολίτες τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται, η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσής τους.

10. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κοινής νομοθεσίας, πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

11. Για την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από πολίτες τρίτων χωρών και εφόσον πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις δεν απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας.

Άρθρο 148
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει δύο (2) μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των διατάξεων του άρθρου 138 παράγραφοι 11 και 12 και των άρθρων 141, 142, 143, 145, 146 και 147, που ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και του άρθρου 144 που ισχύει από τις 13.3.2014.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2014

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 31 Μαρτίου 2014

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ